

Authentiek of niet

Een Senufo-deur ontleed

De hier afgebeelde deur is in een zeer duidelijke Senufo-stijl gemaakt door een snijder die de dissel behendig kon hantieren. Maar het feit dat hij van de vormen-canon is afgeweken en er een object op sculpteert dat zonder zin is, laat ons toe deze deur als 'toeristenkunst' te bestempelen. Dit vereist toelichting.

Naar vorm kunnen we de Senufo-deuren in drie groepen verdelen

Foto Museon, Den Haag

De eerste groep bestaat uit deuren, die in drie registers verdeeld zijn en waarvan het middelste register bestaat uit vier velden rond een cirkelvormige, centrale tekening. Het bovenste en onderste register zijn opgevuld met figuren zoals op bovenstaande afbeelding.

Foto Heast Museum of Anthropology, Berkeley, Californië

De tweede groep laat deuren zien waarvan het ganse vlak opgevuld is met allerlei voorstellingen, dus net als de deur op de afbeelding, maar dan zonder het centrale vierkant met de ring erin en ook zonder de twee diagonale lijnen die vanuit de basis van het vierkant vertrekken.

Foto Christie's, New York

De derde groep heeft als versiering een of twee figuren (bv. krokodil, slang of calao), die verticaal de ganse lengte van de deur vullen.

Bij de hier besproken deur heeft de snijder een mengsel gemaakt van de eerste twee groepen. Ofwel wist hij niet meer hoe het moest, ofwel hij deed zomaar wat, omdat het toch niet voor zijn stamgenoten moest dienen en dus niet zo nauw kwam.

Sloten

Soms zijn Senoufo-deuren voorzien van een valpinslot dat met ijzeren krammen op de deur wordt vastgemaakt. Deze sloten zijn houten voorwerpen, die los van de

deur gemaakt worden: m.a.w. men kan ze naar believen van de deur afnemen of er terug opzetten. Merkwaaardig en zelfs grappig is het vast te stellen dat op de hier besproken deur het verticale deel van het slot is gesculpteerd (midden rechts).

Misschien heeft de snijder gewerkt naar een foto waarop een deur is afgebeeld waarvan het slot verwijderd was en heeft hij het kleurverschil geïnterpreteerd als een verhevenheid.

Niet bruikbaar

Meestal zijn Senoufo-deuren zwart (soms ook rood) en niet beige-bruin zoals deze deur. Overweeg ook dat een Senoufo

weinig nut heeft van een verwrongen deur die gapingen van 10 cm heeft. De verticale zijden van de deur zijn niet recht en zullen dus niet goed aansluiten op de deuropening.

Conclusie

Uit dit alles moge blijken dat de besproken deur slechts een decoratieve waarde heeft.

Literatuur

Suys, B. (1987). *Sculpturaal versierde deuren en deursloten bij de Senoufo*. In: *Werkdocumenten over etnische kunst*. Gent: Rijksuniversiteit Gent